

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

מרץ 2011 - אספנד 1389
לשבוע שבין 24/2/11 - 3/3/11
עורך: רז צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ הכרעה על עתידו של רפסנג'אני: "מועצת המומחים" תחליט בשבוע הבא האם להעבירו מתפקידו.
- ✓ ביקורת גוברת לנוכח המשך מעצרו של מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית.
- ✓ איראן מפגינה חוסר עניין ביחס לדוח החדש של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.
- ✓ האם תיאסר בקרוב לחלוטין אחזקת כלבים באיראן?
- ✓ תמונות השבוע: הפגנת סטודנטים בתמיכה בהתקוממות בעולם הערבי ונגד המערב בטהראן, 27 פברואר.

הכרעה על עתידו של רפסנג'אני: מועצת המומחים תחליט בשבוע הבא האם להעבירו מתפקידו

לקראת הבחירות הפנימיות להנהגת מועצת המומחים הצפויות במסגרת כינוס המועצה ב-8-9 במרץ החריפו השבוע מאבקי הכוחות הפוליטיים בין תומכי יו"ר "מועצת המומחים", עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, למתנגדיו במחנה השמרני-רדיקלי.

אמצעי תקשורת המזוהים עם האגף הימני במחנה השמרני ועם תומכי הממשלה הכחישו השבוע בתוקף את טענותיהם של תומכי רפסנג'אני לפיהן תומך, כביכול, המנהיג העליון, איתאללה

עלי ח'אמנהאי, בהצגת מועמדותו של רפסנג'אני לקדנציה נוספת כיו"ר המועצה. סוכנות הידיעות פארס דיווחה, כי מספר חברים ב"מועצת המומחים" טענו, כי הפרסומים לפיהם הנחה המנהיג את רפסנג'אני להציג את מועמדותו הם בבחינת שקר מוחלט.

חבר המועצה, איתאללה עבד אל-נבי נמאזי (Ayatollah Abdolnabi Namazi), אמר בראיון לפארס, כי אין כל בסיס לידיעות לפיהן תומך המנהיג בהצגת מועמדותו של רפסנג'אני וכי ח'אמנהאי לא אישר ולא פסל את מועמדותו של איש בבחירות הקרובות להנהגת המועצה. נמאזי הדגיש, כי המנהיג אינו נוהג להתערב בענייני המועצה. הוא ציין את שמותיהם של אנשי הדת הבכירים מחמד-רזא מהדוי-כני (Mohammad-Reza Mahdavi Kani), מחמד-תקי מצבאח-יזדי (Mohammad-Taqi Mesbah Yazdi), מחמד יזדי (Mohammad Yazdi) ואחמד ג'נתי (Ahmad Jannati) בין המועמדים האפשריים לתפקיד יו"ר מועצת המומחים (פארס, 26 פברואר). כל ארבעת מועמדים אלה משתייכים לאגף הימני-רדיקלי בזרם השמרני. גם חבר המועצה, איתאללה אכבר קרהבאע'י (Ayatollah Akbar Qarahbaghi), טען בראיון לפארס, כי הפרסומים לפיהם הינחה ח'אמנהאי את רפסנג'אני להציג את מועמדותו הינם שקריים. הוא ציין, כי רפסנג'אני צפוי לעמוד בפני יריב רציני בבחירות הפנימיות הצפויות (פארס, 26 פברואר).

יוזר, כי לאחרונה האשימה סוכנות הידיעות פארס גורמים המקורבים לרפסנג'אני, כי הם פועלים בניסיון להכפיש את שמו של מהדוי-כני, המשמש כמזכיר "אגודת אנשי הדת הלוחמים" השמרנית, על מנת למנוע ממנו להציג את מועמדותו לתפקיד יו"ר מועצת המומחים. השבוע דיווחה הסוכנות, כי מהדוי-כני הסכים להתמודד בבחירות הפנימיות בשבוע הבא, לאחר שלמעלה מ-50 מחברי המועצה פנו אליו בבקשה להציג את מועמדותו (פארס, 28 פברואר).

האתר האולטרה-שמרני רג'א ניזו האשים בימים האחרונים את תומכי רפסנג'אני בהפעלת לחצים, שנועדו להשאירו בתפקידו כיו"ר המועצה. האתר מתח ביקורת על חבר המג'לס, עלי מטהרי (Ali Motahari), הנחשב לאחד ממבקריו של הנשיא אחמדינז'אד במחנה השמרני, שטען לאחרונה בראיון עיתונאי, כי איש אינו מסוגל להעביר את רפסנג'אני מתפקידו. האתר גרס, כי הלחצים הפוליטיים המופעלים על-ידי מקורבי רפסנג'אני מנוגדים להנחיית המנהיג העליון להימנע מהפעלת לחצים כאלה על חברי "מועצת המומחים" ולהותיר את ההחלטה בנוגע לאיזו תפקיד יו"ר המועצה בידיהם בלבד. לטענת האתר, נובעת פעילות תומכי רפסנג'אני מהערכתם, כי רוב חברי המועצה צפויים להתנגד להשארותו בתפקיד (רג'א ניזו, 24 פברואר).

בנוסף דיווח רג'א ניוז, כי באחד מביקוריו האחרונים במרכז המסד הדתי בעיר קום (Qom) נפגש לאחרונה המנהיג העליון עם איש הדת האולטרה-שמרני, איתאללה מחמד-תקי מצבאח-יזדי, וקיים עימו שיחה ממושכת בביתו. במהלך השיחה, שנערכה בנוכחות בני משפחתו של מצבאח-יזדי, שיבח ח'אמנהאי, לטענת האתר, את איש הדת הבכיר ואת כישוריו האישיים והדתיים (רג'א ניוז, 24 פברואר). מצבאח-יזדי הוא מבכירי האגף הימני-רדיקלי במחנה השמרני ונחשב לאחד מיריביו הפוליטיים והאידיאולוגיים החריפים ביותר של רפסנג'אני במועצת המומחים.

בתוך כך החריפו אמצעי תקשורת המזוהים עם הזרם השמרני הפרגמטי ועם תומכי רפסנג'אני את ביקורתם כנגד גל ההסתה שמנהלים, לטענתם, יריבי רפסנג'אני כנגדו בשבועות האחרונים. היומון מרדם סאלארי (Mardom Salari) טען, כי הבחירות לראשות מועצת המומחים מנוצלות על-ידי יריביו הקיצוניים של רפסנג'אני על מנת לפגוע סופית בתדמיתו ובאישיותו. היומון דיווח, כי בתגובה למאמצים לפגוע ברפסנג'אני יצאו כמה פעילים פוליטיים להגנתו. כך, למשל, טען חבר המג'לס קדרתאללה עליח'אני (Qodratollah Alikhani), כי לנוכח מעמדו של רפסנג'אני כאיש דת וכפוליטיקאי ותיק ומנוסה, איש אינו יכול להדיחו (מרדם סאלארי, 28 פברואר).

רפסנג'אני עצמו התייחס השבוע לראשונה לפרסומים בנוגע לבחירות הפנימיות הקרובות להנהגת מועצת המומחים. בישיבת המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, שגם בראשה הוא עומד, אמר רפסנג'אני, כי מעולם לא חיפש עבור עצמו משרה או תפקיד כלשהם. הוא ציין, כי מילא את כל התפקידים הרבים בהם שימש מאז המהפכה האסלאמית בשליחות המנהיג העליון או בהתאם לרצון העם וכי גם בעתיד ימשיך לשרת כחייל בשירות המהפכה. הוא אף טען, כי בבחירות הקודמות לראשות "מועצת המומחים" הוא הציע את תפקיד היו"ר לאיתאללה מהדוי-כני, שסירב להצעה, וכי החליט להשתתף בהן על-פי הוראת המנהיג ולא משום שהיה מעוניין בתפקיד היו"ר. רפסנג'אני ציין, כי גם בבחירות הקרובות הוא יבצע את המוטל עליו וכי הדבר היחיד החשוב עבורו – ללא כל קשר לתוצאות הבחירות – הוא רצון העם והאל (אילנ"א, 26 פברואר).

בתגובה לדברי רפסנג'אני פרסם היומון הממשלתי "איראן" מאמר פרשנות בו נטען, כי אם אכן נכונה טענתו של רפסנג'אני, כי הוא מבצע תמיד את הנחיות המנהיג העליון, היה עליו ליישם את קריאתו של ח'אמנהאי לבכירי המשטר לנקוט עמדה ברורה כנגד המהומות, שפרצו באיראן בשנה שעברה (איראן, 27 פברואר).

ביקורת גוברת לנוכח המשך מעצרו של מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית

בימים האחרונים התגברה הביקורת במחנה הרפורמיסטי לנוכח המשך אחזקתם במעצר של שני מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית, מיר-חסין מוסוי (Mir-Hossein Mousavi) ומהדי כרובי (Mehdi Karoubi).

האתר "כלמה" (Kalemeh) המזוהה עם תומכי מיר-חסין מוסוי דיווח ביום שני על מעצרים של מוסוי וכרובי והעברתם לכלא חשמתייה (Heshmatiyeh) בטהראן (כלמה, 28 פברואר). דיווח זה הוכחש על-ידי הרשות השופטת. קודם לכן התפרסמו באמצעי התקשורת המזוהים עם האופוזיציה דיווחים לפיהם העבירו השלטונות בימים האחרונים את מוסוי וכרובי בלוויית בני משפחותיהם למתקן ביטחוני בו הם מוחזקים בבידוד. אחד מבניו של כרובי אישר, כי הוריו הועברו ביום חמישי שעבר (24 פברואר) על-ידי כוחות הביטחון מביתו למקום בלתי ידוע (ג'רס, 27 פברואר).

ילדיהם של מוסוי וכרובי פרסמו השבוע מכתבים בהם הביעו את דאגתם לנוכח המשך מעצר הוריהם. במכתבים ציינו ילדיהם של מנהיגי האופוזיציה, כי מאז הפגנות ה-14 בפברואר מנעו מהם כוחות הביטחון כל גישה להוריהם. בנוסף שלחו ילדיהם של מוסוי וכרובי מכתב משותף לאנשי הדת הבכירים, בו קראו להם להשמיע את קולם על מנת להביא לשחרור הוריהם (סחאם ניז, 28 פברואר).

התובע הכללי של איראן, חג'ת אל-אסלאם ע'לאם-חסין מחסני-אז'ה'אי (Hojjat-ol-Eslam Gholam-Hossein Mohseni Eje'i), הודה השבוע, כי מוסוי וכרובי מוחזקים בבידוד וכי נמנעת מהם אפשרות ליצור קשר עם העולם החיצוני. הוא אף איים, כי אם ימשיכו מנהיגי האופוזיציה בפעילותם, יינקטו נגדם צעדים נוספים (מהר, 28 פברואר).

פעילים באופוזיציה הרפורמיסטית הפועלים מחוץ לאיראן קראו השבוע לתומכי התנועה הירוקה באיראן לקיים ביום שלישי (1 מרץ) תהלוכות ברחבי איראן במחאה על המשך מעצרים של מוסוי וכרובי. אתרים המזוהים עם האופוזיציה הרפורמיסטית דיווחו במהלך היום על עימותים נקודתיים בין מפגינים לבין כוחות הביטחון בטהראן ובמספר ערים מרכזיות נוספות.

שלושה אנשי דת בכירים המזוהים עם הזרם הרפורמיסטי פרסמו השבוע הודעות גינוי חריפות לנוכח המשך מעצרים של מוסוי וכרובי. איתאללה יוסף צאנעי (Yousef Sane'i), איתאללה אסדאללה ביאת זנג'אני (Asadollah Bayat Zanjani) ואיתאללה סיד-עלי מחמד דסתעיב (Seyyed

Ali-Mohammad Dastgheib) מחו על אחזקתם של מוסוי וכרובי במעצר מאז הפגנות האופוזיציה ב-14 בפברואר ודרשו לשחררם.

בגילוי דעת מיוחד, שפרסם איתאללה צאנעי, נכתב, כי התנהלותם של השלטונות כלפי שני מנהיגי האופוזיציה מצביעה על חולשה פוליטית. הוא אף השווה את התנהלותם לזו של משטר השאה כלפי מתנגדיו הפוליטיים לפני המהפכה האסלאמית. תמוה הדבר, ציין צאנעי, כי בשעה שהשלטונות טוענים, שמוסוי וכרובי אינם נהנים מכל מעמד בחברה האיראנית, הם מסרבים להעמידם למשפט פומבי צודק על מנת לאפשר להם להגן על עמדותיהם ולאפשר לחברה להכריע, האם הם צודקים או לא (ג'רס, 27 פברואר). חבר מועצת המומחים, איתאללה דסתעי'ב, שלח השבוע מכתב לחברי המועצה בו קרא להם לפעול במהירות על מנת להביא לשחרורם של מנהיגי האופוזיציה ממעצר הבית בו הם נתונים ואשר מנוגד, לדבריו, לחוקה ולהלכה האסלאמית (כלמה, 27 פברואר).

גם הנשיא לשעבר, מחמד ח'אתמי, שבר השבוע את שתיקתו ומחה על אחזקתם של מוסוי וכרובי במעצר. בפגישה עם אנשי דת ומרצים באקדמיה טען ח'אתמי, כי אין זה ראוי להחזיק במעצר בית ותחת מגבלות אנשים, כדוגמת מוסוי וכרובי, ששירתו במשך שנים את המהפכה ואת הרפובליקה האסלאמית ונאמנים להן. ח'אתמי הביע תקווה, כי לקראת השנה האיראנית החדשה ייפסקו מעצרי הבית, יוסרו המגבלות וישוחררו העצירים הפוליטיים מבתי הכלא (ג'רס, 27 פברואר).

איראן מפגינה חוסר עניין ביחס לדו"ח החדש של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית

הדו"ח החדש, שפרסמה ביום שישי שעבר הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית (סבא"א) בנוגע לתוכנית הגרעין של איראן, לא עורר עניין רב בתקשורת האיראנית. הדוח לא כלל חידושים מיוחדים בנוגע לתוכנית הגרעין, אם כי שב והעריך על בסיס מידע חדש, שהגיע לידי הסוכנות, כי לתוכנית עלולים להיות גם היבטים צבאיים.

שר החוץ האיראני, עלי-אכבר צאלחי (Ali-Akbar Salehi), אמר בעקבות פרסום הדו"ח, כי המידע המצביע, לכאורה, על היבטיה הצבאיים של תוכנית הגרעין האיראנית נעדר כל בסיס. הוא ציין, כי על סבא"א לפעול באופן עצמאי ולא לנהוג בהתאם לעמדותיהן של מדינות המערב.

נציג איראן בסבא"א, עלי-אצ'ער סלטאניה (Ali-Asghar Soltaniyeh), הגיב לפרסום הדו"ח באומרו, כי הדו"ח שב ומאשר, שתוכנית הגרעין האיראנית נועדה לצרכי שלום וכי הוא משקף את הפיקוח מצד סבא"א על פעילותה הגרעינית של איראן, ובכללה העשרת האורניום (איסנ"א, 26 פברואר).

מספר חברים בוועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ ביטאו עמדה ביקורתית יותר כלפי סבא"א בעקבות פרסום הדו"ח. דובר הוועדה, כאט'ם ג'לאלי (Kazem Jalali), דחה את טענות

הסוכנות לפיהן יש בידיה מידע המצביע על היבטיה הצבאיים של תוכנית הגרעין וטען, כי הן נועדו להסית את דעת הקהל העולמית מההתפתחויות במזרח התיכון ומתמיכתן לאורך שנים של המעצמות במשטרים הרודניים בעולם הערבי. בראיון לאתר החדשות פרארו אמר ג'לאלי, כי לאיראן אין כל צורך בפצצה אטומית או בטכנולוגיה גרעינית שלא למטרות שלום.

הוא טען, כי בשמונה השנים האחרונות ביצעה סבא"א ביקורות רבות באיראן תוך שיתוף פעולה מלא מצידה ואף על-פי כן לא הצליחה למצוא כל הוכחה לכך, שתוכניתה הגרעינית נועדה לצרכים צבאיים. הוא האשים את ראשי הסוכנות, כי התנהלותם והצהרותיהם נובעות ממניעים פוליטיים ולא מקצועיים. לדבריו, קיימות בסוכנות שתי גישות: הגישה המשפטית, שעל בסיסה לא הצליחה הסוכנות להוכיח, שפעילותה הגרעינית של איראן אינה מיועדת למטרות שלום, וגישה פוליטית הגורמת לכך, שהסוכנות משקיעה מאמצים ניכרים על מנת להטיל ספקות בכוונותיה של איראן (פרארו, 26 פברואר).

חבר נוסף בועדת המגילס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, אסמאעיל כות'רי (Esma'il Kowsari), טען, אף הוא, כי טענות הסוכנות בנוגע לאופייה הצבאי, כביכול, של תוכנית הגרעין הן שקריות. דו"חות הסוכנות מבוססות על דרישות מדינות המערב ולא על המציאות, אמר כות'רי. הוא ציין, כי אילו היו בידי הסוכנות מסמכים המעידים על היבטים צבאיים של תוכנית הגרעין, היא הייתה כבר חושפת אותם בפני הציבור (פרארו, 27 פברואר).

הדו"ח החדש שפרסמה סבא"א לא זכה להתייחסויות נרחבות בעיתונות האיראנית, שהמשיכה להתמקד גם השבוע בהתפתחויות הפוליטיות בעולם הערבי. היומון השמרני כיהאן הגיב לדו"ח הסוכנות במאמר מערכת בו ניכרה גישה מזלזלת כלפי הדוח וחשיבותו. היומון גרס, כי פרסום הדו"ח מצביע על כך, שהמערב לא הבין את המסר שביקשה איראן להעביר בשיחות הגרעין, שהתקיימו בחודש שעבר באיסטנבול. בשיחות אלה דרשה איראן ממדינות המערב להכיר בזכויותיה, לשתף עימה פעולה ולחדול מהמשך הפעלת הלחצים נגדה. איראן הוכיחה, שהיא אינה מוכנה להיכנע ללחצים ולסנקציות ולשנות את מדיניותה בנושא הגרעין, טען כיהאן.

האמריקאים הניחו, עם זאת, כי בעקבות כישלון השיחות, הם יצליחו לשכנע את יתר מדינות המערב להחרף את הסנקציות נגד איראן. בפועל, עם זאת, מדינות המערב עצמן החלו לפקפק ביעילותה של מדיניות הסנקציות והלחצים נגד איראן. הדרך היחידה שנותרה בידי האמריקאים היא, לפיכך, אימוץ סנקציות חד-צדדיות נגד איראן וממשל אובמה יודע היטב, כי מדובר בבדיחה תעמולתית ותו לא.

לטענת כיהאן, ההתפתחויות האחרונות במזרח התיכון רק הגבירו את חשיבותה של איראן עבור המערב. בעתיד תנהל איראן את המשא ומתן עם המערב מעמדה של מדינה המהווה גורם יחיד שיכול להשפיע על ההתפתחויות באזור. ברור לחלוטין, כי בכל הקשור להתמודדות עם תוכניתה הגרעינית של איראן ועם ההתפתחויות האזוריות, אף אחד אינו יכול להתבסס על הערכות המודיעין האמריקאיות או על דוחות סבא"א (כיהאן, 28 פברואר).

האם תיאסר בקרוב לחלוטין אחזקת כלבים באיראן?

39 חברי מג'לס הגישו השבוע הצעת חוק לפיה ייאסר על אזרחי איראן להסתובב עם כלבים ברחובות. בהקדמה להצעת החוק נכתב, כי אחזקת כלבים והסתובבות עימם ברחובות ובמקומות ציבוריים הפכו לבעיה חמורה בערים המרכזיות. תופעה זו גורמת, לטענת מגישי ההצעה, לנזקים בריאותיים וכן מהווה בעיה תרבותית-חברתית, כיוון שהיא מבטאת "חיקוי עיוור" של תרבות המערב. חברי המג'לס מבקשים, לפיכך, לבלום את המגמה הגוברת של אזרחים המסתובבים עם כלביהם במקומות ציבוריים או מחזיקים אותם בדירות ובבתי מגורים.

אם תאושר הצעת החוק, ייאסר לחלוטין להסתובב עם כלבים מסוכנים או בעלי-חיים מזיקים המהווים סכנה לשלום הציבור או גורמים לטומאה במקומות ציבוריים ובאמצעי תחבורה. בעל כלב, שייתפס כשהוא מסתובב עם כלבו, ייאלץ לשלם קנס כספי גבוה בשווי מיליון עד 5 מיליון ריאל (100-500 דולרים) ובעל החיים שברשותו יוחרם. עוד קובעת הצעת החוק, כי אחזקת בעלי-חיים בדירות ובבתי מגורים תיאסר אף היא לחלוטין במקרה שאחד מדיירי הבניין הביע את התנגדותו לכך. ההצעה מסמיכה את משרד הבריאות להכין רשימה של בעלי-חיים הנחשבים למסוכנים או לטמאים (בנוסף לכלבים) (פרארו, 26 פברואר).

החזקת כלבים, המוגדרים בהלכה השיעית כטמאים (נג'ס, Najes), נתפסת כביטוי להשפעה מערבית משחיתה. מאז המהפכה האסלאמית ניסו שלטונות איראן להגביל את התופעה. בשנת 1999 פסק ראש הרשות השופטת דאז, איתאללה מחמד יזדי (Ayatollah Mohammad Yazdi), כי אסור להסתובב עם כלבים במקומות ציבוריים. יזדי התיר אומנם אחזקת בעלי חיים בבתיים, אך קבע, כי הוצאתם לרחוב מהווה פגיעה ברגשותיו האסלאמיים של הציבור ומחייבת התערבות משטרתית. בשנת 2002 פסק גם דרשן תפילות יום השישי בעיר ארומיה (Orumiyeh) שבצפון-מערב איראן, כי אחזקת כלבים נחשבת למושחתת מבחינה מוסרית, וקרא לעצור את הכלבים ואת בעליהם.

ביוני 2010 הוציא איש הדת השמרני הבכיר, איתאללה נאצר מכארם-שיראזי (Nasser Makarem Shirazi), פסק הלכה האוסר לגדל כלבים כחיות-מחמד. בתשובה לשאלתא הלכתית, שהופנתה אליו בעניין זה על רקע התרחבות תופעת גידול כלבי-מחמד בערים הגדולות, פסק איש הדת הבכיר, כי גידול כלבי-מחמד מהווה חיקוי עיוור של המערב שם אוהבים, לטענתו, רבים את כלביהם יותר מאשר את נשותיהם וילדיהם. בפסיקתו טען מכארם-שיראזי, כי באסלאם קיימות התייחסויות רבות לטומאתם של הכלבים, אף על-פי שהקוראן עצמו אינו מתייחס לעניין במפורש.

על אף פסיקות אלה נמשכת העלייה במספר בעלי הכלבים באיראן, בעיקר בערים הגדולות. בעקבות כך הגבירו השלטונות את מאמציהם למגר את התופעה במסגרת המערכה המנוהלת על-ידם לאכיפת הקוד האסלאמי. בין היתר לכדו כוחות ביטחון הפנים כלבים, שהסתובבו לבדם או אף בלוויית בעליהם במקומות ציבוריים.

לכידת כלבים על-ידי כוחות ביטחון הפנים, מתוך הבלוג
<http://dastanma.blogspot.com> , 11 ספטמבר 2007 :

תמונות השבוע: הפגנת סטודנטים בתמיכה בהתקוממות בעולם הערבי ונגד המערב בטהראן, 27 פברואר

Photo:Hamed Haghdoust

FARS NEWS AGENCY

Photo:Hamed Haghdoust

FARS NEWS AGENCY

Photo:Hamed Haghdoust

FARS NEWS AGENCY

Photo:Hamed Haghdoust

FARS NEWS AGENCY